

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Пантелеймонов А.В.

Вересень 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ПОДАТКИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація _____

Вид дисципліни обов'язкова

Факультет Економічний факультет
(назва підрозділу)

20 19 / 20 20 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

Протокол № 7 від "27" серпня 2019 року

Розробники програми: Стеценко Т.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Програму схвалено на засіданні кафедри « Фінанси, банківська справа та страхування »

Протокол № 1 від "27" серпня 2019 року

Завідувач кафедри Фінансів, банківської справи та страхування

Глущенко В.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол № 1 від "27" серпня 2019 року

Голова методичної комісії економічного факультету

Євтушенко В.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Податки та податкова політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування підготовки фахівців другого магістерського рівня вищої освіти.

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань про особливості використання податків, як інструменту регулювання економічних відносин в країні та світі, та сутність реалізації податкової політики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у вивченні сутності податків, специфіки реалізації податкової політики, у набутті навичок щодо оцінки ефективності реалізації податкової політики.

1.3. Кількість кредитів 3 ЄКТС (денна).

1.4. Загальна кількість годин 90 год. (денна).

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>нормативна</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
9 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	
9 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
72 год.	- год.
Індивідуальні завдання	
- год.	- год.

1.6. Заплановані результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові предметні) компетентності:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПР2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Податкова політика та соціально-економічний розвиток країни

Тема 1. Сутність і види податків

Економічна сутність податків. Функції податків. Основні елементи податків. Класифікація податків. Способи стягування податків. Основи та організація податкової роботи, її основні елементи.

Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання

Поняття і сутність податкової доктрини та податкової політики. Елементи податкової політики. Поняття податкових реформ і їх класифікація.

Тема 3. Еволюція наукової думки щодо теорії оподаткування

Виникнення і розвиток теорії оподаткування. Історичне становлення принципів оподаткування. Становлення і еволюція вчення про податки. Теорія перекладання податків.

Тема 4. Оцінка ефективності податкової політики країни

Сутність поняття «ефективність податкової політики». Система показників оцінки ефективності податкової політики. Базові показники оцінки ефективності податкової політики. Оцінка фінансової ефективності податків. Сутність діагностичного тесту Віто Танзі.

Розділ 2. Реалізація податкової політики в Україні та світі

Тема 5. Особливості реалізації податкової політики в Україні та світі

Мета сучасної податкової політики. Сучасні завдання податкової політики. Очікувані результати реалізації завдань податкової політики. Корекція національної податкової політики під впливом глобалізаційних процесів. Загальні та специфічні риси податкової політики зарубіжних країн.

Тема 6. Засади функціонування податкового менеджменту

Поняття, мета та завдання податкового менеджменту. Елементи податкового менеджменту як системи управління. Основи організації податкового менеджменту. Аналіз як складова податкового менеджменту. Планування та прогнозування податкових надходжень. Податковий контроль у системі податкового менеджменту.

Тема 7. Розвиток регіонального податкового менеджменту в Україні

Сутність державного управління оподаткуванням в регіоні. Модель розвитку регіонального податкового менеджменту. Механізм управління податковим потенціалом регіону на основі податкового менеджменту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Податкова політика та соціально-економічний розвиток країни												
Тема 1. Сутність і види податків	16	-	1			15						
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання	9	2	2			5						
Тема 3. Еволюція наукової думки щодо теорії оподаткування	7	1	1			5						
Тема 4. Оцінка ефективності податкової політики країни	15	2	3			10						
Разом за розділом 1	47	5	7			35						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 2. Реалізація податкової політики в Україні та світі												
Тема 5. Особливості реалізації податкової політики в Україні та світі	13	2	1			10						
Тема 6. Засади функціонування податкового менеджменту	22	1	1			20						
Тема 7. Розвиток регіонального податкового менеджменту в Україні	8	1	-			7						
Разом за розділом 2	43	4	2			37						
Усього годин	90	9	9			72						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Податкова політика в системі державного регулювання	2
2	Перевірка правильності нарахування і своєчасності сплати податків та стягнення податкового боргу	2
3	Оцінка податкового навантаження в Україні	2
4	Оцінка фіскальної ефективності податків	2
5	Планування та прогнозування податкових надходжень	1
	Разом	9

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна)
1	Економічна сутність податків. Функції податків. Основні елементи податків. Класифікація податків. Способи стягування податків. Основи та організація податкової роботи, її основні елементи.	15
2	Поняття податкових реформ і їх класифікація.	5
3	Теорія перекладання податків.	5
4	Сутність діагностичного тесту Віто Танзі.	10
5	Специфічні риси податкової політики зарубіжних країн.	10
6	Аналіз як складова податкового менеджменту. Планування та прогнозування податкових надходжень. Податковий контроль у системі податкового менеджменту.	20
7	Механізм управління податковим потенціалом регіону на основі податкового менеджменту.	7
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням для студентів при вивченні навчальної дисципліни «Податки та податкова політика» є підготовка рефератів та доповідей для семінарських занять.

Теми рефератів та доповідей

1. Податки та їх сутність і значення у фінансовій системі України.
2. Місце податків у фінансовій системі підприємства.
3. Податкове право як складова фінансового права.
4. Податкові правовідносини та їх сутність.
5. Податкові закони: їх види та зміст.
6. Ставки оподаткування та їх види.
7. Порядок сплати податків та його зміст.
8. Макро- та мікрорівні податкової політики та їх особливості.
9. Дискреційна та антидискреційна державна податкова політика.
10. Економічна теорія Дж. Кейнса та її зміст.
11. Економічна теорія А. Лаффера та її зміст.
12. Податкова політика України до 1991 р.
13. Особливості реалізації податкової політики в Україні у 1991-2010 рр.
14. Рівні податкового менеджменту та їх характеристики.
15. Інформаційне забезпечення податкового менеджменту.
16. Закони, які потрібно враховувати при побудові системи оподаткування.
17. Податкова політика зарубіжних країн та її особливості.
18. Види податків зарубіжних країн.
19. Особливості порядку нарахування та сплати податків у різних країнах світу.
20. Податкове право в різних країнах та його особливості.
21. Методи розрахунку об'єктів оподаткування та їх складові у світі.
22. Податкові пільги та методика їх застосування в зарубіжних країнах.
23. Ефективність податкових систем в зарубіжних країнах.
24. Стимулююче значення податкових пільг при плануванні збільшення інвестиційної діяльності підприємства.
25. Методи стимулювання приватних підприємств і фірм до розширення інвестування в НДДКР.
26. Особливості податкової політики США в питаннях проведення державної інвестиційної політики.
27. Особливості податкової політики Великобританії в питаннях проведення державної інвестиційної політики.
28. Особливості податкової політики Німеччини в питаннях проведення державної інвестиційної політики.
29. Особливості податкової політики Франції в питаннях проведення державної інвестиційної політики.
30. Гармонізація процесів оподаткування інвестицій у різних країнах світу.

31. Система амортизаційних списань як один із засобів стимулювання інвестиційних процесів на підприємстві.
32. Світовий досвід оподаткування малого та ризикового бізнесу.
33. Конкуренція між податковими системами країн світу.

7. Методи контролю та критерії оцінювання

Методами контролю є:

- тестування;
- оцінка усної розгорнутої відповіді на питання;
- оцінка по результатах співбесіди;
- оцінка письмової відповіді на питання;
- виконання комбінованих завдань;
- виконання практичних завдань;
- оцінка фіксованої доповіді по підготовленому реферату;
- підсумковий контроль – письмовий іспит.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен проводиться у письмовій формі і включає відповідь на 2 теоретичні питання (кожне питання – 10 балів), 10 тестів (кожен тест – 1 бал), вирішення 1 практичного завдання (10 балів). Максимальна кількість балів за екзаменаційну роботу складає 40 балів.

8. Схема нарахування балів

Підсумковий семестровий контроль при проведенні семестрового оцінювання для чотирирівневої шкали (екзамену)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен (для чотирирівневої шкали)	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом		
T1-3	T4	T5	T6-7	-	40	100
13	25	12	10	-		

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали	для дворівневої шкали
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР ; із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України : в 3 т. / за заг. ред. М. Я Азарова. К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. 2389 с.
4. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.
5. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова КМУ від 06.03.2019 № 227 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF>.
6. Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України : Постанова КМУ від 18.12.2018 № 1200 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2018-%D0%BF>.

Допоміжна література

1. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 308 с.
2. Крисоватий А. І., Василевська Г. В. Новітня парадигма преференційного оподаткування : монографія. К. : ЦУЛ, 2013. 260с.
3. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки : Розпорядження КМУ від 8 лютого 2017 р. № 142-р / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80>.
4. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посібн. / під ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбутова. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. 492 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2005. 508 с.
6. Литвиненко Я. В. Податкова політика : навч. посіб. К. : МАУП, 2003. 224 с.
7. Лук'яненко І., Сидорович М. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики : монографія. К. : НаУКМА, 2014. 229 с.
8. Курносів О. В. Удосконалення механізмів державної податкової політики в Україні дис. ... канд. наук з держ. управл. : 25.00.02. Миколаїв, 2018. 262 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державна казначейська служба України : веб-сайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
2. Державна податкова служба України : веб-сайт. URL: <https://www.tax.gov.ua/>.
3. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Державна фіскальна служба України : веб-сайт. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
5. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
7. European Commission. Eurostat : веб-сайт. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>.
8. World Bank Open Data : веб-сайт. URL: <https://data.worldbank.org/>.